

A TANULÁSSZERVEZÉSI FORMÁK ALKALMAZÁSÁNAK TANULÁSA

Krausz Anita

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: tanulásszervezési formák; tanárképzés

A tanulásszervezési formák változatos alkalmazása nélkülözhetetlen feltétele az eredményes pedagógusi munkának. Az oktatási módszerek sokszínű használata érdekessé teszi a tanítási, tanulási folyamatot (Tang és mtsai, 2012), azonban Sári (2009) szerint hazánkban sokszor még a gyakorló pedagógusok sem tudják pontosan definiálni az óráikon használt módszereket. Ugyanakkor a TALIS (2009) vizsgálatban részt vevő magyar pedagógusok 70%-a nélkülözhetetlennek tartotta munkájuk elvégzésében az innovatív módszerek és technikák használatát. A hazai szakirodalomban viszont kevés szó esik a pedagógusok tanítási módszereiről, munkaformáiról, illetve a tanárszakos egyetemisták tanulásszervezési módjairól. Vizsgálatunkat kevés tanítási tapasztalattal rendelkező harmadéves tanárszakosok (N=17) gyakorlati kurzusán végeztük. Arra kerestünk választ, hogy melyek azok a tanulásszervezési módszerek és munkaformák, amelyeket ismernek és szívesen alkalmaznak. Illetve mennyire jellemzi munkájukat a módszerek változatos és tudatos használata. A kurzus elején az elméleti ismeretekre, például a tanítási módszerekre, azok szemléltetésére, megbeszélésére helyeztük a hangsúlyt. Később a hallgatóknak – a szakirodalom feltárása mellett – lehetőségük is volt kipróbálni ezeket: kisebb csoportba szerveződve tanítási epizódokat tartottak és kapcsolódó beadandó feladatokat készítettek. Kutatásunkhoz ezen feladatok közül egyet használtunk, ami két részfeladatból tevődött össze: a tanárjelöltek egy általuk választott tanulási módszerről vagy munkaformáról írtak esszét, kiegészítve egy önálló tanórai feladattal. Emellett a félév során kis csoportokba szerveződött hallgatók tanítási epizódjainak óravázlatait és a tanítási epizódok alapján elkészített oktatói megfigyeléseket használtuk fel munkánkhoz. A kutatás hipotézise szerint a diákok az előzetes élményeikre támaszkodnak, amikor tanítási módszert, munkaformát választanak óráik megtervezésekor. Eredményeink is arra utalnak, hogy a feladatvégzés során a számukra kevésbé ismert módszerektől – például a strukturálás – elzárkóznak, esetükben alkalmazásuk nem tudatos. Az esszéikben kevésbé választották a magyarázat, a kérdve kifejtés és a szemléltetés módszerét, a tanítási epizódok során viszont mindegyikre gyakran sor került. A szerepjáték és a vita módszeréről többen írtak esszét, de órai alkalmazásuk csak keveseknél valósult meg. Az esszék alapján leggyakoribb tanítási munkaformának a csoportmunka, módszernek a projekt módszer bizonyult, azonban sok esetben nem tudtak ezekhez megfelelő tanulói tevékenységet rendelni. Vizsgálati eredményünk arra enged következtetni, hogy a tanárképzésben tanulóknak több strukturált lehetőségre volna szükségük a különböző módszerek megtapasztalására, kipróbálására és megvitatásra. Ahhoz viszont, hogy megtudjuk, milyen tanulási környezet kedvez a sokszínű módszertani repertoár elsajátításához, további vizsgálatok szükségesek.